

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชาย โรงพยาบาลโซคชัย จังหวัดนครราชสีมา

พรสุตา ศิริวงศ์¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชาย โรงพยาบาลโซคชัย จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง คือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยในชาย จำนวน 16 คน และผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยในชาย โรงพยาบาลโซคชัย ที่คะแนน Braden score > 16 คะแนน จำนวน 19 คน เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งทำการศึกษาตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2567 ถึงเดือน กรกฎาคม 2567 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูล 4 ชุด คือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย 2) ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ 3) แบบวัดการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการเกิดแผลกดทับ 4) แบบวัดความพึงพอใจของพยาบาล

ผลการวิจัย พบว่า พยาบาลวิชาชีพมีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับร้อยละ 52.25 และปฏิบัติตามถูกต้องร้อยละ 100 มี 3 ข้อ คือ การประเมินผิวหนังสภาพแผลเรื้อรัง การยกเคลื่อนย้าย การเปลี่ยนท่าผู้ป่วยด้วยคน ≥ 2 คน การยกผู้ป่วยออกจากพื้น และให้ความรู้การป้องกันการเกิดแผลกดทับ ผลลัพธ์ของการใช้แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับ พบว่า ผู้ป่วยที่มีแผลกดทับตั้งแต่แรกรับ 2 คน แผลกดทับดีขึ้น 1 คน ผู้ป่วย 17 คนไม่เกิดแผลกดทับ และความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อการใช้นโยบายปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชาย โรงพยาบาลโซคชัย อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ ควรมีการประกาศนโยบาย กำหนดตัวชี้วัดสำคัญในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการนิเทศทางคลินิก มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: แผลกดทับ, แนวปฏิบัติ, ความพึงพอใจ, พยาบาลวิชาชีพ, การพัฒนา

วันที่รับบทความ

27 กันยายน 2567

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข

1 พฤศจิกายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ

11 พฤศจิกายน 2567

โรงพยาบาลโซคชัย จังหวัดนครราชสีมา, ผู้ประสานการส่งบทความต้นฉบับ, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์: yingnuy1109@hotmail.com

โทร. 085-4949466

Development of Nursing Practice Guidelines for the Prevention of Pressure Ulcers in the Male Inpatient Ward at Chokchai Hospital, Nakhon Ratchasima Province.

Pornsuda Siriwong¹

Abstract

This research and development study aimed to develop guidelines for pressure ulcer prevention in the male inpatient ward of Chokchai Hospital, Nakhon Ratchasima Province. The sample consisted of 16 professional nurses working in the male inpatient ward and 19 patients admitted to the male inpatient ward of Chokchai Hospital with Braden score > 16 points. The purposive sampling was used. The study was conducted from June 2024 to July 2024. The research instruments were a questionnaire consisting of 4 sets of data: 1) Personal information of patients, 2) Personal information of professional nurses, 3) Pressure ulcer prevention practice compliance measurement form, and 4) Nurse satisfaction measurement form.

The research results found that professional nurses followed the guidelines for pressure sore prevention at 52.25 percent and 100 percent correctly followed 3 items: assessment of skin condition of the initial wound, lifting and moving, changing patient positions by more than 2 people, lifting patients off the floor, and providing knowledge on pressure sore prevention. The results of using the guidelines for pressure sore prevention found that 2 patients had pressure sores at initial admission, 1 patient had improved pressure sores, and 17 patients did not have pressure sores. The satisfaction of professional nurses with using the guidelines for pressure sore prevention in the male inpatient ward of Chokchai Hospital was at a very satisfactory level.

Recommendations: There should be an announcement of policies, key performance indicators should be set in relevant agencies, there should be clinical supervision, and there should be monitoring and evaluation of performance to promote continuous practice.

Keywords: Bedsore, Clinical Practice Guidelines, Satisfaction, Nurse, Development

Received

27 September 2024

Revised

1 November 2024

Accepted

11 November 2024

¹Chokchai Hospital, Nakhon Ratchasima, Corresponding author e-mail: yingnuy1109@hotmail.com Tel. .085-4949466

บทนำ

แผลกดทับเป็น 1 ใน 10 ตัวชี้วัดคุณภาพการพยาบาล ที่บ่งบอกถึงคุณภาพการดูแลผิวหนังของพยาบาลที่มีต่อผู้ป่วยโดยตรง¹ การเกิดแผลกดทับส่งผลต่อผู้ป่วยโดยตรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ผู้ป่วยเจ็บปวด ทุกข์ทรมาน ต้องนอนโรงพยาบาลนานขึ้นอาจเกิดการติดเชื้อและเสียชีวิตได้² นอกจากนี้ยังเป็นภาวะแทรกซ้อนที่เป็นปัญหาของโรงพยาบาลทั่วโลกที่ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายในการดูแล³ การพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ตลอดจนการมีรูปแบบในการป้องกันการเกิดแผลกดทับกันอย่างกว้างขวาง และมีการศึกษาถึงความสำคัญของการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติพยาบาล (Evidence Based Nursing) ในการป้องกันการเกิดแผลกดทับ การศึกษาเกี่ยวกับการใช้แนวปฏิบัติป้องกันการเกิดแผลกดทับสามารถช่วยลดการเกิดแผลกดทับได้จริงโดยกลุ่มทดลองไม่มีแผลกดทับ และกลุ่มควบคุมมีแผลกดทับเกิดขึ้นร้อยละ 0.06⁴ เช่นเดียวกับการศึกษา⁵ ผลการวิจัย พบว่า หลังใช้แนวทางปฏิบัติในการป้องกันการเกิดแผลกดทับในผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง ไม่พบ การเกิดแผลกดทับ ร้อยละ 98.4 และระดับความพึงพอใจของพยาบาลผู้ใช้แนวปฏิบัติ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.61$) จากอุบัติการณ์การเกิดแผลกดทับของหอผู้ป่วยในชาย มีผู้ป่วยกลุ่ม Palliative care ช่วยเหลือตัวเองได้น้อย ซึ่งส่งผลให้ผู้ป่วยที่เกิดแผลกดทับมีความ ระยะเวลาการรักษาในโรงพยาบาลนานขึ้น ผู้ป่วยมีความทุกข์ทรมาน เพิ่มค่าใช้จ่ายทั้งของโรงพยาบาลและญาติ หากผู้ป่วยได้กลับไปรักษาตัวต่อที่บ้าน การพัฒนาการดูแลป้องกันผู้ป่วยไม่เกิดแผลกดทับ ตั้งแต่ปี 2555 โดยปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันการเกิดแผลกดทับ (WI – IPD – 004) และเมื่อเกิดอุบัติการณ์ก็จะทบทวนหาสาเหตุ หาแนวทางแก้ไขร่วมกัน และปรับปรุงแนวปฏิบัติป้องกันการเกิดแผลกดทับ (WI – IPD – 004)ทุกปี ซึ่งเป็นปัจจัยด้านด้านบุคลากรแต่การประเมินสถานการณ์พบว่า แนวปฏิบัติในการป้องกันการเกิดแผลกดทับที่ปฏิบัติอยู่มีความ

หลากหลาย ความเชี่ยวชาญของผู้ปฏิบัติ ความเพียงพอของทรัพยากรที่มีอยู่ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของหน่วยงาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติป้องกันการเกิดแผลกดทับและศึกษาผลลัพธ์ของการใช้แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับ

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อการใช้แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชายโรงพยาบาลโชคชัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (development research) เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชายโรงพยาบาลโชคชัย ซึ่งดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ.2567 – เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2567

ระยะที่ 1 ระยะเตรียมการ ผู้วิจัยและทีมพัฒนา แนวปฏิบัติ คัดเลือกปัญหา จากการประเมินและ วิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นปัญหาสำคัญของหน่วยงาน โดยใช้ตารางประเมินความเสี่ยง (Risk matrix)

ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการ ผู้วิจัยสร้างแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับพยาบาลเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับ แนวทางการป้องกันการเกิดแผลกดทับ (WI – IPD – 004) ซึ่งได้พัฒนามาจากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการทบทวนอุบัติการณ์ความเสี่ยง ในหน่วยงานที่เกิดขึ้น โดยให้พยาบาลหอผู้ป่วยในชายมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติม จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและนำแนวปฏิบัติที่ได้มาสื่อสารให้กับพยาบาลวิชาชีพทุกคนในหอผู้ป่วยในชายทราบในการประชุมประจำเดือนของหน่วยงาน

ระยะที่ 3 ระยะประเมินผล

3.1 ประเมินผลการใช้แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชายของพยาบาลวิชาชีพผู้ใช้ แนวทางปฏิบัติ เก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ โดยหัวหน้าเวรที่ผ่านเกณฑ์การ ประเมินสมรรถนะในการประเมินคะแนน Braden score ไม่แจ้งให้ผู้ถูกประเมินทราบล่วงหน้า

3.2 สอบถามความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพ ต่อการใช้แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชาย เกี่ยวกับความยากง่าย ความชัดเจน ความเหมาะสมกับการนำไปใช้ ประสิทธิภาพของการใช้ และ ความเป็นไปได้ที่จะนำแนวทางไปใช้ในหน่วยงาน

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยในชาย โรงพยาบาลโชคชัย จำนวน 16 คน และผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในตึกผู้ป่วยในชาย โรงพยาบาลโชคชัยทั้งหมด 131 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยในชาย โรงพยาบาลโชคชัย จำนวน 16 คน และผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยในชาย โรงพยาบาลโชคชัยที่มีคะแนน Braden score > 16 คะแนนจำนวน 19 คนโดยใช้สูตร Two dependent means จาก Application N4studiesเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ระหว่างวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2567 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2567

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย ประกอบด้วยคำถามปลายปิดและปลายเปิดจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่พยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วยคำถาม ปลายปิดจำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบวัดการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการป้องกันการเกิดแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชายโรงพยาบาลโชคชัย มีลักษณะเป็นปรนัยเลือกตอบ มี 2 ตัวเลือก ปฏิบัติ และไม่ปฏิบัติ จำนวน 14 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบวัดแบบวัดความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อการใช้นโยบายปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชาย โรงพยาบาลโชคชัย จำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ใช้มาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับโดยแต่ละค่ามีความหมายดังนี้คือ

มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ แบบประเมินแผลกดทับ (Braden score) โรงพยาบาลโชคชัย

การตรวจสอบความตรง (Validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำไปปรับปรุงคำถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ แล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาอีกครั้ง จนเป็นที่ยอมรับถือว่ามีความตรงตามเนื้อหาแล้วจึงนำไปใช้ในการวิจัย

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา รหัส NRPH 089 ผู้วิจัยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการ

ดำเนินงานวิจัย หากกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมการวิจัยผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างลงนามเป็นลายลักษณ์อักษร ในระหว่างเข้าร่วมการวิจัยแล้วสามารถบอกเลิกจากการวิจัยได้โดยไม่มีเหตุผลกระทบต่อการรักษาพยาบาลใดๆ การนำเสนอข้อมูลเป็นการนำเสนอในภาพรวมไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและจะเปิดเผยได้เฉพาะสรุปผลการวิจัย หรือการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนและกำกับดูแลการวิจัยเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบบันทึกที่ได้ตอบเรียบร้อยแล้ว มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วประมวลผลเบื้องต้นด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ สถิติพรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติในการป้องกันแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชายโรงพยาบาลโชคชัย กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยในชายโรงพยาบาลโชคชัยที่มีคะแนน Braden score ≤ 16 คะแนน ระหว่างวันที่ 15 มิถุนายน 2567 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2567 ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 89.5, มีอายุมากกว่า 80 ปีมากถึงร้อยละ 47.5, มีโรคประจำตัวร้อยละ 89.5 ส่วนใหญ่พบโรคความดันโลหิตสูง 47.7 และโรคอื่นๆ 36.8, คะแนน Braden score แรกรับอยู่ในช่วง 16-18 คะแนนพบมากที่สุด ร้อยละ 47.4, มีการประเมินแผลกดทับตั้งแต่แรกพบพบว่าไม่มีแผลกดทับร้อยละ 89.5 ข้อมูลพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยในชายโรงพยาบาลโชคชัย เป็นเพศหญิงร้อยละ 100 มีอายุระหว่าง < 33 ปี ร้อยละ 50.4 อายุระหว่าง 34-42 ปี ร้อยละ 37.8 อายุระหว่าง > 43 ปี ร้อยละ 12.6, อายุการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพพบมากที่สุด อายุงาน 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 50, เวย์ที่ปฏิบัติงานพบมากที่สุด คือ เวย์ร้าย ร้อยละ 43.8

พยาบาลวิชาชีพมีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับ ร้อยละ 52.25 และปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 100 มี 3 ข้อ คือ 1) การประเมินผิวหนังและสภาพแผลแรกรับ 2) การยกเคลื่อนย้าย เปลี่ยนท่าผู้ป่วยด้วยคน ≥ 2 คน ยกผู้ป่วยออกจากพื้น 3) ให้ความรู้การป้องกันการเกิดแผลกดทับการใช้ อุปกรณ์ลดแรงกดทับ แนวปฏิบัติที่มีการปฏิบัติน้อยมี 3 ข้อ คือ 1) การทาโลชั่นหรือครีมบำรุงผิวบริเวณเตียงกร้านหรือปุ่มกระดูกร้อยละ 37.5 2) ใส่ใบประเมินความเสี่ยงทุกรายในผู้ป่วยมีคะแนน Braden scale ≤ 20 คะแนน ร้อยละ 56.3 3) การดูแลให้ได้รับสารน้ำและอาหารประเภทโปรตีนสูง และน้ำตามต้องการร้อยละ 56.3 ผลลัพธ์ของการใช้แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับ พบว่า ผู้ป่วยที่มีแผลกดทับตั้งแต่แรกรับ 2 ราย แผลกดทับดีขึ้น 1 รายจากเกรด 3 เป็นเกรด 2 ผู้ป่วย 17 รายไม่เกิดแผลกดทับ ความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อการใช้นโยบายปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชาย ในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.3$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความพึงพอใจจากมากไปหาน้อยดังนี้ แนวทางการปฏิบัติมีประโยชน์ต่อผู้ป่วยและประโยชน์ต่อคุณภาพทางการพยาบาลต่อแนวปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.5$) แนวปฏิบัติความเข้าใจง่ายทำให้การดูแลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ($\bar{X} = 4.4$) การนำไปใช้ในการปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.9$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ผลลัพธ์ของการใช้แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับ โดยการประเมินผลการใช้แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชายโรงพยาบาลโชคชัย พบว่า พยาบาลวิชาชีพมีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับ ร้อยละ 52.25 และปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 100 มี 3 ข้อ คือ การประเมินผิวหนังและสภาพแผลแรกรับ การยก

เคลื่อนย้าย การเปลี่ยนท่าผู้ป่วยด้วยคน ≥ 2 คน การยกผู้ป่วยออกจากพื้น และให้ความรู้การป้องกันการเกิดแผลกดทับการใช้ อุปกรณ์ลดแรงกดทับ ผู้ป่วยที่มีแผลกดทับตั้งแต่แรกเริ่ม 2 ราย แผลกดทับดีขึ้น 1 ราย จากเกรด 3 เป็นเกรด 2 ผู้ป่วย 17 รายไม่เกิดแผลกดทับซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา⁵ ผลการวิจัย พบว่าหลังใช้แนวทางปฏิบัติในการป้องกันการเกิดแผลกดทับในผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง ไม่พบ การเกิดแผลกดทับ ร้อยละ 98.4 มีการปฏิบัติตามแนวทาง ร้อยละ 100 คือ ประเมินความเสี่ยงต่อการเกิด แผลกดทับผู้ป่วยรับใหม่ รับย้ายทุกราย โดยใช้แบบประเมินของ Braden ภายใน 24 ชม. เคลื่อนย้ายผู้ป่วย ด้วยการยกแทนการดึงลาก หรือใช้ Pot Slide บันทึกรการเกิดแผลกดทับทุกครั้งที่พบแผลใหม่ ผลการศึกษา⁶ พบว่า ภายหลังจากการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับป้องกันการเกิดแผลกดทับในผู้ป่วย สูงอายุโรคหลอดเลือดสมองไปใช้พบว่าอุบัติการณ์การเกิดแผลกดทับ ในผู้ป่วยสูงอายุโรคหลอดเลือดสมองกลุ่มที่ใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกพบอุบัติการณ์การเกิดแผลกดทับ ต่ำกลุ่มที่ไม่ใช้แนวปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และสอดคล้องกับผลการศึกษา⁷ อัตราการเกิดแผลกดทับก่อนและหลังการใช้แนวทางปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.013

2. ความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพต่อการใช้แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับในหอผู้ป่วยในชายโรงพยาบาลโชคชัย อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.3$) คือ ข้อที่พึงพอใจมาก 2 อันดับแรก คือ ประโยชน์ต่อคุณภาพทางการพยาบาล และมีประโยชน์ต่อผู้ป่วย สอดคล้องกับการศึกษา⁵ ระดับความพึงพอใจของพยาบาลผู้ใช้แนวปฏิบัติ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.61$) ผลการศึกษา⁸ ความพึงพอใจของพยาบาลต่อการใช้นิเทศทางคลินิกสำหรับป้องกันการเกิดแผลกดทับใหม่ พบว่า อยู่ในระดับมาก (คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน) และสอดคล้องกับผลการศึกษา⁹

พบว่าพยาบาลผู้ใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับเห็นด้วยว่าแนวปฏิบัติง่ายต่อการนำไปใช้เห็นด้วยในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 85 แนวปฏิบัติมีข้อเสนอแนะชัดเจนมีความเป็นไปได้ในการนำแนวปฏิบัติไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับ แนวปฏิบัติสามารถแก้ปัญหาการเกิดแผลกดทับในหอผู้ป่วยได้และมีความพึงพอใจในแนวปฏิบัติกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 90

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า การใช้แนวปฏิบัติควบคู่กับการใช้แบบประเมิน Braden score แนวทางที่มีการปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 100 มี 3 ข้อ ได้แก่ การประเมินผิวหนังและสภาพแผลแรกเริ่ม การยกเคลื่อนย้ายเปลี่ยนท่าผู้ป่วยด้วยคน ≥ 2 คนยก ผู้ป่วยออกจากพื้น และให้ความรู้การป้องกันการเกิดแผลกดทับการใช้ อุปกรณ์ลดแรงกดทับ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล สามารถนำมาใช้ได้จริงโดยผนวกเข้ากับงาน ประจำควรนำไปใช้กับหอผู้ป่วยที่มีบริบท คล้ายคลึงกัน เช่น หอผู้ป่วยในหญิงและหอผู้ป่วยสังเกตอาการ และควรศึกษาเพิ่มเติมว่าพยาบาลกลุ่มใดปฏิบัติตามแนวทางมากที่สุด

2. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล ตามแนวทางการปฏิบัติพบว่า การทาโลชั่นหรือครีมบำรุงผิวบริเวณแห้งกร้านหรือปุ่มกระดูกร้อยละ 37.5 ใส่ใบประเมินความเสี่ยงทุกรายในผู้ป่วยมีคะแนน Braden scale ≤ 20 คะแนน ร้อยละ 56.3 การดูแลให้ได้รับสารน้ำและอาหาร ประเภทโปรตีนสูง และน้ำตามต้องการร้อยละ 56

3. จากข้อเสนอแนะของกลุ่มการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับสารน้ำสารอาหารอย่างเพียงพอ อาจต้องปรึกษาสหวิชาชีพ เช่น อายุรแพทย์ นักโภชนาการต่อไป ผู้ป่วยมีสภาพผิวหนังแห้ง จะทำให้มีโอกาสเกิดรอยแตกของผิวหนังและแผล โดยเฉพาะบริเวณปุ่มกระดูก บริเวณเท้า หรือในผู้สูงอายุที่ จึงควรพิจารณาเพิ่มความถี่ในการตรวจสภาพผิวหนังเป็นประจำทุกวัน โดยเฉพาะในผู้ป่วยสูงอายุที่ ผิวหนังเริ่มมีรอยผื่นแดง และฝึกทักษะการประเมินสภาพผิวหนังแก่พยาบาล และผู้ดูแลต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จากดร.สมหมาย คชนาม ผู้จัดการสำนักงานวิจัยและสถิติ คุณเทพรัตน์ เทศประสิทธิ์ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มหัวหน้ากลุ่มงานผู้ป่วยใน ที่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบความน่าเชื่อถือหลักฐานเชิงประจักษ์ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และขอขอบคุณพยาบาลประจำหอผู้ป่วยในชายโรงพยาบาลโชคชัย ที่มีความมุ่งมั่นให้ผู้ป่วยในความดูแลปลอดภัย และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักพยาบาล สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการจัดเก็บข้อมูลสำคัญ. กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร; 2556.
2. Jenny Alderden, June Rondinelli, Ginette Pepper, Mollie Cummins and JoAnne Whitney. (2017). Risk factors for pressure injuries among critical care patients: A systematic review. International Journal of Nursing Studies, 71-97-114.
3. Frances Lin, Zijong Wu, Bing Song, Fiona Coyer, & Wendy Chaboyer. The effectiveness of Multicomponent pressure injury prevention programs in adult intensive care patients. A Systematic review. International Journal of Nursing Studies, 2019; 102, 1-14.
4. มณีสุข สุทธสนธิ์ และกาญจนา ปัญญาธร. ประสิทธิภาพของการใช้แนวปฏิบัติการป้องกันการเกิดแผลกดทับในผู้ป่วยอาการหนัก โรงพยาบาลค่ายประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี. วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ. 2562; 37(4): 80-89.
5. สมปอง สัจจาสุวรรณ. ผลของการใช้แนวทางปฏิบัติในการป้องกันการเกิดแผลกดทับ ในผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง โรงพยาบาลโพธิ์ทอง. 2566. [10 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://atg-h.moph.go.th/node/378>
6. อิศริย์ ชนชัยทิศ. ประสิทธิภาพของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับป้องกันการเกิดแผลกดทับในผู้ป่วยสูงอายุโรคหลอดเลือดสมองหอผู้ป่วยอายุรกรรมพิเศษ โรงพยาบาลแมคคอร์มิค. 2567. [10 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Creator/personDc/87612>
7. ยุติ เกื้อกุลวงศ์ชัย. การพัฒนาแนวทางปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับ หอผู้ป่วยหนักอายุรกรรม โรงพยาบาลสมุทรปราการ. Mahidol R2R e-journal. 2564; 8(1): 1-11.
8. ฉัตรวลัย ใจอารีย์ และ สุภาพ ลิ้มเจริญ. แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับป้องกันการเกิดแผลกดทับ โรงพยาบาลนครปฐม. 2563. [20 กุมภาพันธ์ 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://www.nkphospital.go.th/nso-nph/login/promotion/images/20240716015742.pdf>

9. ณิชภา ยนจอหอ, ประภัสร ดาราทิพย์ และ พิมพ์ชนก ช้วนาค. การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับ ของหอผู้ป่วยอายุรกรรม 5 สถาบันบำราศนราดูล. วารสารสถาบันบำราศนราดูล. 2562; 11(3): 1-12.